

Pormestarien Turku – Toiminnan vuosikymmen

Turun kaupungin pormestariohjelma 2021-2025

Ohjelman sisältö

1. Turun talousraami 2021-2025 – Vahvana 2030 luvulle
2. Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku
3. Kestävän kasvun Turku
4. Korkeakouluyhteistyö, yritykset ja työllisyys – Onnistuva Turku
5. Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku
6. Kärkihankkeet
7. Kansainvälisyys ja verkostot – Turku, kokoaan suurempi maailmalla
8. Matkailu ja saavutettavuus – Tapahtumien turku
9. Jatkuvasti parempi Turku
10. Edunvalvonta

Talousraami 2021-2025

Talousraami 2021-2025

- Talousraami muodostuu viidestä kohdasta:
 1. Talouden kestävä perusura
 2. Valmistautuminen sote-uudistuksen vaikutuksiin kaupunkitaloudessa
 3. Menettelytapa yllättävässä negatiivisessa poikkeustilanteessa
 4. Velkakatto
 5. Verolinjaus
- Ensisijaisesti taloutta vahvistetaan aktiivisella työllisyys- ja kasvupolitiikalla. Turku tavoittelee työttömyysasteen laskua 11,2 prosenttiin sekä merkittävää lisärakentamista.

Talouden kestävä perusura

- Menot voivat kasvaa yleisen väestönkasvun ja hintaindeksin mukana, mutta keskipitkällä aikavälillä toimintakatteen tulee kasvaa verotuloja hitaammin
- Toimintakatteen kasvussa sitoudutaan enimmäisraamiin
 - 2022: 3,3 %
 - 2023: 2,4 % (sote-uudistus toteutunut)
 - 2024: 2,4 %
 - 2025: 2,4 %
- Jo päätetty sopeutusohjelma toteutetaan. Ohjelman toteutumista seurataan ja tarvittaessa ohjelmaa päivitetään kokonaistaso säilyttäen.

Valmistautuminen sote-uudistuksen vaikutuksiin kaupunkitaloudessa

- Uudistuksen vaikutuksiin valmistautuminen aloitetaan syksyllä 2021.
- Siirtolaskelmien valmistumisen jälkeen tehdään tarvittavat tarkistukset taloussuunnitelmaan.
- Vuoden 2022 aikana päätetään tarvittavista toimenpiteistä kaupungin omassa organisaatiossa ja taloudessa.
- Kaupungin taloutta ja hallintoa sopeutetaan uudistusta vastaavien siirtyvien tehtävien verran.

Menettelytapa yllättävässä negatiivisessa poikkeustilanteessa

- Mikäli talousarvion toteumaennusteen mukainen vuosikate painuu negatiiviseksi tai kertyneet ylijäämät laskevat alle 80 miljoonan euron, tehdään erillisiä sopeutustoimia, joilla vuosikate palautetaan kestäväälle tasolle poistojen kokoiseksi korkeintaan kahden vuoden siirtymäajalla.

Velkakatto

- Kaupungin emo-organisaation oikaistu lainakanta* voi olla suunnitelmakauden päätteeksi enintään 3 390 euroa per asukas.
- Velkakattoa voidaan nostaa yhteisellä päätöksellä erittäin perustellusta syystä.

*lainakanta – antolainat = oikaistu lainakanta

Verolinjaus

- Lähtökohtaisesti pidättydytään kunnallis- ja kiinteistöveron muutoksista sopimuskaudella.
- Sote-uudistukseen sopeutuminen pyritään toteuttamaan ilman veronkiristystä.

Investoinnit

- TA2022 valmistelun yhteydessä käydään läpi investointikokonaisuus siten, että voidaan tehdä päätöksiä investointien aikatauluttamisesta. Valmistelua ohjaavat seuraavat periaatteet:
 - Investoinneista tehdään aina kokonaisarviointi
 - Koulu- ja päiväkotiverkko korjataan ja rakennetaan nopeutetussa aikataulussa
 - Kupittaa kansihanke toteutetaan
 - Uusi konserttitalo rakennetaan aikataulussa, joka mahdollistaa orkesterin siirtymisen suoraan uusiin tiloihin, tavoitteena vuosi 2025
 - Kaupunki mahdollistaa osakkuudellaan Ratapihan elämyskeskuksen toteutumista, kun valtuuston aiemmin päättämät ehdot toteutuvat
 - TAITO-kampus toteutetaan
 - Uusia asuinalueita tehdään luonnollisena osana kaupungin kasvua
 - Toteutetaan muutosta kulkutapajakaumaan toteuttamalla pyöriteitä, lisäämällä kävelyn houkuttelevuutta ja aloittamalla runkobussijärjestelmän toteutuksen
 - Raitiotien kustannus- ja kannattavuusarvion pohjalta tehdään päätökset kaupunkikehityksen kannalta merkittävästä joukkoliikennetarkistuksesta.

Hyvinvoiva Turku

Hyvinvoiva Turku

- Laaditaan palvelustrategia, jossa määritellään millaista laatua palveluilta odotetaan ja mitkä tuottamisen tavat voivat olla mahdollisia.
- Kaupunkilaisten valinnanvapautta lisätään.
- Yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa luodaan kokonaisvaltainen hyvinvoinnin edistämisen toimintamalli vuoden 2023 alkuun mennessä.
- Korona-aikana muodostuneet hoito- ja palveluvelat sekä oppimisvajeet selvitetään ja niiden korjaamiseksi laaditaan hankkeistus ja toimenpideohjelmat.
- Selvitetään mahdollisuudet koota ruotsinkieliset palvelut yhteen kokonaisuuteen.

Hyvinvoinnin palvelukokonaisuus

- Tärkein tavoite on hallittu sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtäminen hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen.
- Vahvistetaan palveluohjausta ja selvitetään perhekeskusmallin laajentamista huomioiden sote-uudistuksen tavoitteet.
- Selvitetään vanhusten asumispalveluiden lisäämisen mahdollisuudet. Arvioidaan vanhusten koti- ja asumispalveluiden kokonaistilanne ulkoisella arvioinnilla.
- Siirretään sote-palveluiden painopistettä voimakkaasti oikea-aikaisuuteen. Tunnistetaan henkilöt, jotka käyttävät paljon palveluita ja luodaan heille yksilöllinen hoitosuunnitelma ja nimetään omalääkäritiimi.
- Määritetään lääkäreille oikeankokoinen väestövastuu. Jokainen turkulainen saa halutessaan valita ensisijaisen lääkärinsä. Omalääkärimallin rakentamisessa priorisoidaan yli 60-vuotiaita sekä työterveyshuollon ulkopuolella olevia lääkäreiden saatavuuden puitteissa. Toteutusmalli hoitopääsylle valmistellaan syksyn 2021 aikana.
- Toteutetaan terapiatakuu.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus

- Osaamisen kärkihankkeessa asetetaan tavoitteet koulutus- ja osaamistason nostolle sekä toimenpideohjelman sen toteuttamiseen.
- Vahvistetaan oppilaiden oppimisen tukea ja oppilashuoltoa. Huolehditaan ns. positiivisen diskriminaation rahoituksesta tavoitellen jatko-opinnot mahdollistavan kielitaidon oppimista kaikille. Vahvistetaan vanhempien ja oppilaiden osallisuutta koulupolkuun.
- Turku on Suomen paras toisen asteen kouluttaja. Jokainen nuori valmistuu vähintään 2. asteen tutkintoon. Selvitetään lukiokoulutuksen laajentamista, jotta entistä useammalla turkulaisnuorella on mahdollisuus lukio-opintoihin Turussa.
- Päivitetään koulu- ja päiväkotiverkko vastaamaan asuinalueiden tarpeita ja laaditaan korjaus- ja uudisrakentamissuunnitelma väistötilatarpeineen. Vahvistetaan tilojen käyttöä koulun ulkopuolella.
- Työskennellään tinkimättä turvallisen koulunkäynnin eteen mm. ehkäisten koulukiusaamista ja –väkivaltaa.
- Laajennetaan peruskoulun erikoisluokkatoimintaa. Lisätään kielipainotteisen varhaiskasvatuksen tarjontaa.
- Selvitetään varhaiskasvatushenkilöstön mahdollisuudet täydennyskoulutukseen.

Vapaa-ajan palvelukokonaisuus

- Tavoitteena on, että jokaisella turkulaisella on mahdollisuus osallistua ja tehdä sekä kokea kulttuuria iästä tai elämäntilanteesta riippumatta.
- Perustetaan Turkuun Taiteiden talo –konsepti.
- Leikkipaikkojen yhteyteen suunnitellaan aikuisten lähiliikuntaa tukevia toimintoja. Liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan ikäihmisten liikkumisen tarpeet.
- Kouluihin toteutetaan luontaiseen liikkumiseen innostavia kokeiluja, joiden suunnittelussa kuunnellaan lapsia ja nuoria.
- Valtuuston hyväksyttäväksi tuodaan liikuntaverkkoselvitys.
- Edistetään nuorisotyön ja kolmannen sektorin yhteistoimintaa ja vuoropuhelua, jotta kolmas sektori olisi aktiivisesti edistämässä nuorten oloja koronasta toipumisessa.

Kestävän kasvun Turku

Kestävän kasvun Turku

- Kaupunkia tiivistetään täydennysrakentamalla hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle, huomioidaan lähiluonnon ja viheralueiden merkitys ja tarkastellaan palveluverkkoa uudet asuinalueet huomioiden.
- Laaditaan visio Merellisen Turun kehittämisestä huomioiden erityisesti Länsi-Turun alue. Huomioidaan yleiskaavoituksessa läntisten alueiden uudet asumisviihtyvyyttä parantavat ja asumista lisäävät tavoitteet sekä merellisyyden.
- Annetaan palvelulupaus kumppanuushankkeille, kaavoitusaloitteiden käsittelylle sekä luvituksen käsittelylle. Kumppanuuskaavoituksen tulee olla pienehköissä, yksityisissä aloitteissa ensisijainen vaihtoehto. Huolehditaan, että kaavoituksen ja luvituksen resurssit ovat riittävät.
- Lisätään erityisesti houkuttelevilla alueilla olevien pientalo- ja kerrostalotonttien tarjontaa ja laaditaan koko kaupungin kattava täydennysrakennusselvitys.
- Varmistetaan, että Turussa toteutuu alueittain asumisen monipuolisuus. Puretaan aktiivisesti segregatiota asunto- ja maapolitiikalla.
- Huolehditaan, että kaupungissa liikkuminen on sujuvaa ja että keskusta säilyy saavutettavana kaikilla liikennemuodoilla.

Korkeakouluyhteistyö, yritykset ja työllisyys – Onnistuva Turku

Onnistuva Turku

- Turulle yhteistyö on tärkeää ja asetamme alueen yhteiset isot elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä eri toimijoiden kanssa.
- Tehdään päätöksenteon yhteydessä yritysvaikutusten arviointi, kun asia koskettaa elinkeinoelämää. Kaikessa valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan asiakaslähtöisyys. Selkeytetään kaupunkiorganisaation vastuut ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti.
- Hankintaperiaatteiden päivittämisen yhteydessä varmistetaan, että pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.
- Resursoidaan työllisyyskokeilu ja asetetaan vaikeimmin työllistyville selkeä työllistymistavoite.
- Valmistellaan uusi työllisyyden hanke varmistamaan, että Turku hyödyntää työllisyyden kokeilua tuloksekkaasti ja valmistautuu työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtoon vuonna 2024.
- Vaikutetaan aktiivisesti osaavan työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseen.

Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku

Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku

- Toteutetaan tehtyjä päätöksiä koskien Turun hiilineutraalisuus 2029 –ohjelmaa. Päivitetään toimenpideohjelma huomioiden, että suhteellisesti suurin päästövähennystavoite kohdistuu tulevalla kaudella liikenteeseen.
- Toteutetaan tehtyjä päätöksiä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi (LUMO-ohjelma). Asetetaan valmistelun pohjalta luontotavoite.
- Selvitetään päästöbudjetointia tavoitellen sen ottamista osaksi talousarvioprosessia.
- Huomioidaan kaupungin ilmastotavoitteet erityisesti maankäyttöä, energiaa, rakentamista ja liikkumista koskevassa päätöksenteossa.
- Edistetään siirtymää kohti kiertotaloutta ja laaditaan toimenpideohjelma sen tueksi.
- Perustetaan Mälikkälän-Kuninkojan alueelle uusi luonnonsuojelualue.

Kärkihankkeet

Kärkihankeet

a) Tiedepuiston kärkihanke

Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.

b) Keskustan kehittämisen kärkihanke

Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.

c) Osaamisen kärkihanke

Valmistellaan uusi Osaamisen kärkihanke, jonka tavoitteena on Turun seudun alueellisen kilpailukyvyyn vahvistaminen pitkäjänteisesti osaamiseen ja tutkimukseen panostamalla sekä vastaaminen megatrendeihin kuten digitalisaatioon, kaupungistumiseen sekä ilmastonmuutokseen.

Kärkihankkeet

d) Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke

Kärkihankkeen alla toteutetaan yksinäisyyden vähentämisen ja mielenterveyden tukemisen toimenpideohjelmat valtuustokaudelle. Varmistetaan, että kotouttamis- ja syrjäytymisen ehkäisyohjelmilla on oikeat mittarit ohjelman tulokselliseksi toteuttamiseksi.

Lähiöiden kehittämisen ensisijaiseksi tavoitteeksi vahvistetaan segregaaation vähentäminen. Vahvistetaan kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä ja osallistumista kaupungin kehittämiseen.

Asetetaan liikkumisen toimenpideohjelman tavoitteet yhdessä seurojen ja järjestöjen kanssa. Ohjelmaan yhdistetään kaikkien lasten harrastamismahdollisuuden tavoite ja seurojen avustusten uudistaminen lajien välisen-, sukupuolten-, ja alueiden tasa-arvon turvaamiseksi.

Kärkihankkeet

e) Kulttuurin kärkihanke

Valmistellaan uusi kulttuurin ja laajemmin hyvinvoinnin edistämiseen liittyvä kärkihanke, jonka toteuttamisen tueksi laaditaan toimenpideohjelma valtuustokaudelle.

Kansainvälisyys ja verkostot – Turku, kokoaan suurempi maailmalla

Kansainvälisyys ja verkostot

- Turku on kansainvälinen kaupunki ja toivotamme kaikki uudet asukkaat tervetulleiksi. Huolehditaan uusien maahanmuuttajataustaisten turkulaisten kotoutumisesta kotouttamisohjelman mukaisesti.
- Huolehditaan kansainvälisen koulun jatkosta ja siirrosta keskustan lähistölle (esimerkiksi Itäharjulle).
- Toimitaan aktiivisesti sellaisissa kansainvälisissä verkostoissa, jotka tukevat Turun omien tavoitteiden saavuttamista.

Matkailu ja saavutettavuus – Tapahtumien Turku

Matkailu ja saavutettavuus

- Turku panostaa matkailun kehittämiseen voimakkaasti ja siinä onnistumiseksi houkuttelee alan toimijoita yhteen. Lentoaseman ja satamatoimintojen kilpailukyvyistä tulee huolehtia. Kansainvälisen matkailun kasvattaminen on yksi elinkeinopolitiikan keskeisistä tavoitteista.
- Matkailun toiminnossa tavoitellaan laajempaa seudullista yhteistyötä ja tavoitteet ja rakenteet kytketään aiempaa paremmin kansalliseen Visit Finland –kokonaisuuteen.
- Tavoitellaan, että kiinnostavia, vahvoja tapahtumia niin kulttuurin, urheilun kuin tieteen aloilla on ympäri vuoden.
- Kaupungin 800-vuotisjuhlavuosi 2029 on alusta koko vuoden kestäväälle tapahtumalle ja sille asetetaan selkeät tavoitteet.

Jatkuvasti parempi Turku

Jatkuvasti parempi Turku

- Toiminnan kantavana periaatteena on asukas- ja asiakaslähtöisyys, jonka tuloksena turkulaisten ja Turussa toimivien tulee saada parempaa palvelua nopeammin.
- Toteutetaan omistajapolitiikan linjauksia määrätietoisesti ja loogisesti siten, että yhtiöt voivat toimia tehokkaasti valitulla toimintatavalla toimintaympäristön haasteet huomioiden.
- Luodaan Turkuun asiointitili, jota kautta on helppo hoitaa asioita sujuvasti ajasta ja paikasta riippumatta. Hyödynnetään digitaalisuutta ja dataa myös osana kaavoitusta, luvitusta, katujen ja katuverkon kunnossapitoa ja opastuksia.
- Tavoitteena on, että Turku on vetovoimainen työnantaja. Henkilöstön osaamista arvostetaan ja kannustetaan ja tuetaan oman osaamisen kehittämiseen. Panostetaan henkilöstön hyvinvointiin.

Jatkuvasti parempi Turku

- Edistetään hyvää tiedolla johtamisen kulttuuria. Perustetaan yhteistyössä alueen yliopistojen kanssa arviointipaneeli arvioimaan kärkihankkeiden toimenpideohjelmia, toteutumista ja vaikuttavuutta.
- Rakennuttamisessa siirrytään malliin, jossa rakennuttaminen ja uusien kaupungin tilojen omistaminen siirretään perustettavaan tai olemassa olevaan yhtiöön. Yhtiö ottaa vastuulleen myös kiinteistöjen ylläpidon.
- Resursoidaan ja vakiinnutetaan asukkaiden osallisuuteen liittyviä toimintamalleja, kuten kansalaispaneelit. Asukasbudjetoinnin osuutta kasvatetaan. Huolehditaan erityisesti nuorten osallisuudesta.
- Seurataan johtamisjärjestelmän muutoksen vaikutuksia ja onnistumista säännöllisesti valtuustokauden aikana ja asetetaan muutokselle tarkempia osatavoitteita. Varmistetaan, että ikäkaarimallin mukainen palveluajattelu tulee osaksi toimintaa.

Edunvalvonta

Edunvalvonta

Edunvalvonnalle tärkeimmät kohteet seuraavalla valtuustokaudella ovat:

- Tunnin junan toteuttaminen ja investointipäätös uudelle ratayhteydelle siten, että junayhteys on otettavissa käyttöön 2030
- Lääkekehityskeskuksen saaminen Turkuun vahvistamaan lääke- ja diagnostiikka-alan kehittymistä Suomen yhdeksi talouden kivijalaksi
- Saaristomeren suojelun toteuttaminen ja siihen riittävän rahoituksen saaminen, jotta maailman herkimmän, kauneimman ja saastuneimman saariston tila paranee ja jotta se säilyy myös tulevien sukupolvien ilona ja vahvistaa alueemme luonnon monimuotoisuutta.

Valtuustoryhmien rasismin vastainen sitoumus

Turun valtuustoryhmien rasismin vastainen sitoumus

1. Ryhmät eivät hyväksy rasistisia ja muukalaisvihamielisiä tekoja.
2. Ryhmät sitoutuvat siihen, ettei niiden ohjelmiin, periaatepäätöksiin, julkilausumiin tai muihin vastaaviin kannanottoihin sisällytetä rasistista tai muukalaisvihamielistä sanomaa.
3. Ryhmät ryhtyvät toimiin sellaisia jäseniään kohtaan, jotka julkisesti levittävät rasistisia tai muukalaisvihamielisiä mielipiteitä. Tällaisissa tapauksissa ryhmät sanoutuvat irti yksittäisten jäsentensä toimista.
4. Ryhmät eivät ryhdy sellaisiin toimiin, jotka olisivat ristiriidassa Turun kaupungin toteuttamien, ulkomaalaisväestön ja vähemmistöjen aseman parantamiseen tähtäävien toimien kanssa.
5. Ryhmät osoittavat julkisesti halukkuutensa toimia erilaisuuden hyväksymiseksi. Ryhmät sitoutuvat edistämään kaikkien ihmisten yhdenvertaista asemaa, kohtelua ja tasa-arvoa.

Kuva: Vesa Aaltonen

Kiitos!